

1 Protiv koga se može pokrenuti postupak u slučaju nesolventnosti?

Postupak u slučaju nesolventnosti, koji se na španjolskom jeziku naziva *concurso de acreedores* („skupština vjerovniká”), odnosi se na dužnike građane i trgovce, bez obzira na to jesu li fizičke ili pravne osobe. Zakonom 25/2015 od 28. srpnja 2015. uvedene su specifikacije za postupak u slučaju nesolventnosti u kojem je dužnik fizička osoba, posebno kako bi se dužnik oslobodio dugova koji nisu podmireni tijekom postupka.

Svaki se dužnik može proglasiti nesolventnim, bez obzira na to je li fizička osoba (uključujući maloljetnike ili osobe koje nemaju pravnu sposobnost) ili pravna osoba, poduzetnik ili potrošač, iako zakon sadržava pojedine specifikacije koje se odnose na vrstu predmetnog dužnika, posebno u slučaju trgovačkih društava ili potrošača.

Pravne se osobe mogu proglasiti nesolventnima, čak i ako su u postupku likvidacije. Nebitno je jesu li one dio skupine društava jer se jedno društvo koje čini skupinu ili više njih može proglasiti nesolventnim, ali ne i sama skupina.

Postupak u slučaju nesolventnosti može se pokrenuti u vezi s nasljedstvom, pod uvjetom da ono nije bezuvjetno prihvaćeno.

Tijela koja sačinjavaju teritorijalni ustroj države, tijela javnog sektora i druga javnopravna tijela ne mogu se proglasiti nesolventnima.

2 Koji su uvjeti za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti?

2.1. Uvjeti za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti

Zakonom su utvrđeni određeni subjektivni i objektivni preduvjeti koji se moraju ispuniti kako bi se pokrenuo postupak u slučaju nesolventnosti.

A) Subjektivni preduvjet: svaki se dužnik može proglasiti nesolventnim, bez obzira na to je li fizička ili pravna osoba, poduzetnik ili potrošač, iako zakon sadržava pojedine specifikacije koje se odnose na vrstu predmetnog dužnika, posebno u slučaju trgovačkih društava ili potrošača.

Tijela koja sačinjavaju teritorijalni ustroj države, tijela javnog sektora i druga javnopravna tijela ne mogu se proglasiti nesolventnima.

B) Objektivni preduvjet: nesolventnost dužnika, koja se definira kao nemogućnost dužnika da redovito plaća svoje obveze.

2.2. Stranke koje mogu podnijeti zahtjev za pokretanje postupka

Uvjeti za podnošenje zahtjeva razlikuju se ovisno o tome podnosi li zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti dužnik ili ga podnose vjerovnici.

Ako zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti podnosi dužnik (dobrovoljni postupak), on mora pred sudom obrazložiti da je trenutačno nesolventan ili da će uskoro biti; odnosno da ne može redovito plaćati svoje obveze. Ako je nesolventnost trenutačna, dužnik mora podnijeti zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti u roku od dva mjeseca od trenutka kad postane svjestan ili je trebao postati svjestan svoje nesolventnosti. Međutim, u skladu sa zakonom dužnik može u tom dvomjesečnom razdoblju obavijestiti sud da s vjerovnicima pregovara o sporazumu za refinanciranje duga; u tom se slučaju rok odgađa za vrijeme trajanja pregovora i vjerovnici u sljedeća tri mjeseca ne mogu pokrenuti zaseban postupak izvršenja nad imovinom koja je dužniku potrebna za njegove aktivnosti. Ako dužnici ne postignu dogovor s vjerovnicima nakon isteka tog razdoblja, moraju podnijeti zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti u roku od mjesec dana.

Dužnici uz zahtjev moraju podnijeti i određene dokumente, kao što su izvješće o njihovoj gospodarskoj aktivnosti, popis imovine, popis vjerovnika uz navođenje kreditnih jamstava, popis zaposlenika te financijske izvještaje, ako imaju obvezu njihova sastavljanja.

Dužnici, koji mogu biti fizičke ili pravne osobe, moraju podnijeti zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti ako su u situaciji trenutačne nesolventnosti, koja se definira kao situacija u kojoj osoba ne može redovito plaćati svoje obveze. S druge strane, ako je nesolventnost neizbježna (još uvijek nije proglašena, ali se očekuje), dužnici imaju pravo podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja o proglašenju nesolventnosti.

Pri podnošenju zahtjeva trgovačkom sudu (*juzgado de lo mercantil*) moraju se ispuniti određeni obvezni uvjeti predviđeni u članku 6. stavku 2. Zakona o nesolventnosti (*Ley Concursal*): izvješće o dužnikovoj financijskoj i pravnoj povijesti, napomena o tome bavi li se gospodarskom aktivnosti; ako je dužnik pravna osoba, mora navesti imena svojih dioničara, stečajnih upravitelja ili likvidatora te službenog revizora; popis imovine i prava uz odgovarajuće informacije koje omogućuju njihovu identifikaciju; abecedni popis vjerovnika uz navođenje adresa te iznosa i datuma dospelja tražbina te postojećih jamstava; ako je primjenjivo, popis zaposlenika; ako dužnik ima obvezu sastavljanja financijskih izvještaja, mora predložiti računovodstvene knjige; a ako pripada skupini društava, to mora navesti i priložiti konsolidirani financijski izvještaj skupine.

Dužnici imaju obvezu surađivati sa sucem koji je zadužen za postupak u slučaju nesolventnosti i s upraviteljima u slučaju nesolventnosti, ne samo u pasivnom smislu ispunjenja zahtjeva koji im se postavljaju, nego u aktivnom smislu izvješćivanja o svemu što je važno. Ta obveza uključuje i obvezu da se pojavljuju (pred sudom i pred upraviteljima u slučaju nesolventnosti), da surađuju i da izvješćuju. Te se obveze odnose na dužnike koji su fizičke osobe i na *de facto* ili *de jure* direktore pravnih osoba, bez obzira na to obavljaju li trenutačno tu funkciju ili su je obavljali u prethodne dvije godine. Ako ta obveza nije ispunjena, za potrebe proglašenja nesolventnosti skrivljenom iznosi se pretpostavka namjernog prijestupa ili krajnje nepažnje (u slučajevima na koje se odnosi odjeljak o kaznenoj odgovornosti, odnosno zbog odobrenja štetnog dogovora ili pokretanja postupka likvidacije).

Dužnika se može proglasiti odgovornim za nesolventnost i može biti kažnjen. Jedan je od ciljeva postupka u slučaju nesolventnosti analizirati uzroke nesolventnosti, a posebno činjenicu je li ponašanje dužnika ili drugih osoba povezanih s njim ili u svojstvu suučesnika pridonijelo stvaranju ili pogoršanju takve situacije. To uključuje pojašnjenje odgovarajućih obveza primjenom tablice sankcija iz članaka 172. i 172.a Zakona o nesolventnosti.

2.3. Pokretanje postupka i trenutak u kojem postupak proizvodi učinke

Sudac mora pregledati podnesenu dokumentaciju i, ako je nesolventnost ili neizbježna nesolventnost opravdana, dužnika mora proglasiti nesolventnim istog dana kad je podnesen zahtjev ili sljedećeg dana. Ako je podnesena dokumentacija nepotpuna, sudac može odobriti jedinstveno razdoblje od pet dana za njezinu nadopunu.

Zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti može podnijeti i bilo koji vjerovnik i u tom se slučaju radi o obveznom postupku (*concurso necesario*). Vjerovnici koji podnose zahtjev za izdavanje rješenja o proglašenju nesolventnosti moraju priložiti dokaze o dužnikovoj trenutačnoj nesolventnosti i predložiti dokaz o nalogu za izvršenje protiv dužnika koji pokazuje da nije prikupljeno dovoljno imovine za podmirenje duga, ili moraju priložiti dokaze određenih činjenica koje dovode do pretpostavke nesolventnosti, kao što su dokazi koji upućuju na sljedeće: da je dužnik općenito prestao plaćati svoje obveze, opsežnu zapljenu dužnikove imovine, ubrzano prikrivanje ili likvidaciju imovine ili neplaćanje pojedinih dugova (porezi, socijalno osiguranje, tražbine radnikâ).

Ako zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti podnosi vjerovnik, dužniku se upućuje sudski poziv i on može osporiti rješenje o proglašenju nesolventnosti. U takvim slučajevima sudac saziva raspravu na kojoj stranke mogu predložiti dokaze uz određena ograničenja i sudac mora odlučiti je li dužnik trenutačno nesolventan ili nije te, prema potrebi, izdati rješenje o proglašenju nesolventnosti. Postupak se pokreće i ako dužnik prihvati rješenje o proglašenju nesolventnosti, ako ga ne ospori ili ako se ne pojavi na raspravi.

Dužnici koji su fizičke osobe u situacijama trenutačne ili neizbježne nesolventnosti i čije procijenjene obveze ne premašuju pet milijuna EUR mogu podnijeti zahtjev za pokretanje postupka za postizanje *sporazuma o izvansudskoj naplati*. Pravne osobe koje ispunjuju uvjete predviđene u članku 231. Zakona o nesolventnosti mogu učiniti isto.

Odluka kojom se pokreće postupak u slučaju nesolventnosti proizvodi učinke odmah nakon izdavanja, čak i ako se podnese prigovor.

2.4. Objavljivanje rješenja o proglašenju nesolventnosti

Rješenje o proglašenju nesolventnosti mora se objaviti po mogućnosti putem elektroničkih medija, a izvadak odluke mora se objaviti u Službenom listu Španjolske, no sudac može naložiti njezino objavljivanje u više medija ako to smatra nužnim.

2.5. Privremene mjere

Na zahtjev osobe koja podnosi zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti i, ako je primjenjivo, nakon pružanja jamstva za pokriće mogućih obveza, sudac, nakon što odobri zahtjev, može donijeti potrebne mjere, u obliku predviđenom u općem postupovnom pravu, kojima se osigurava da se dužnikova imovina ne otuđuje.

3 Koja imovina čini dio nesolventne mase? Kako se tretira imovina koju dužnik pribavi ili koja na njega bude prenesena nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?

3.1. Imovina koja ulazi u nesolventnu masu

Sva imovina i prava koji pripadaju dužniku u trenutku izdavanja rješenja o proglašenju nesolventnosti čine dio nesolventne mase ili „imovinu obuhvaćenu postupkom“, zajedno sa svom imovinom i svim pravima koje dužnik stekne ili koji su mu vraćeni tijekom postupka. Imovina koja je na temelju zakona proglašena nezapljenjivom izuzeta je iz toga.

Vjerovnici koji imaju prava prvenstva u pogledu plovila ili zrakoplova mogu izdvojiti tu imovinu iz nesolventne mase poduzimanjem radnji dopuštenih u skladu sa sektorskim zakonodavstvom.

Kad je riječ o postupcima u slučaju nesolventnosti nad dužnicima koji su fizičke osobe i u braku, imovinu obuhvaćenu postupkom čini njihova zasebna imovina, a ako imaju sporazum o zajedničkom vlasništvu, uključit će se i zajednička imovina, ako je to potrebno za podmirenje dužnikovih obveza.

Za postupak u slučaju nesolventnosti nije potreban prekid dužnikove aktivnosti i on može nastaviti s poslovanjem društva, u skladu s postignutim dogovorom u pogledu odobrenja ili privremenog ukidanja njegovih ovlasti. Odobrenje za upravljanje ili raspolaganje imovinom u načelu moraju dati upravitelji u slučaju nesolventnosti u slučajevima kad se dužnikove ovlasti nadziru, ali moguće je da se pojedine radnje općenite prirode odobre ako su one sastavni dio uobičajene djelatnosti društva. U načelu se bez odobrenja suca imovina ne može teretiti kako bi se financiralo nesolventno društvo sve dok se ne potvrdi nagodba s vjerovnicima ili pokrene postupak likvidacije. U sljedećem odjeljku objašnjavaju se postupci za privremeno ukidanje ili nadzor dužnikovih ovlasti. Polovina financiranja putem novih novčanih prihoda u kontekstu postupka refinanciranja smatra se tražbinom u odnosu na nesolventnu masu.

4 Koje ovlasti imaju dužnik i upravitelj u slučaju nesolventnosti?

4.1. Ovlasti dužnika

Polazišna je točka u načelu razlika između dobrovoljnog postupka i obveznog postupka (članak 22.). U prvom slučaju dužnik i dalje upravlja i raspolaže svojom imovinom te je pod nadzorom upravitelja u slučaju nesolventnosti i potrebno mu je njegovo odobrenje ili njegova suglasnost. U slučaju obveznih postupaka ovlasti dužnika za upravljanje i raspolaganje vlastitom imovinom privremeno su ukinute te dužnika zamjenjuje upravitelj u slučaju nesolventnosti. Cilj tog propisa nije kazniti dužnika, nego je njegova svrha očuvati imovinu i zaštititi rezultate postupka.

Međutim, glavni je kriterij nastavak dužnikove gospodarske aktivnosti, za što na temelju članka 44. upravitelj u slučaju nesolventnosti ima pravo sastaviti katalog aktivnosti koje se zbog njihove prirode i vrijednosti izuzimaju iz obveznog nadzora. Sustav je prilagodljiv jer sudac može, u slučaju dobrovoljnog postupka, na temelju obrazložene odluke, naložiti privremeno ukidanje ovlasti i, u slučaju obveznog postupka, na temelju odobrenja ili sporazumni dogovor, naložiti običan nadzor, uz navođenje rizika koje želi izbjeći i koristi koje bi se mogle ostvariti.

Početni dogovor o ograničenju ili predaji ovlasti isto se tako može izmijeniti u kasnijim fazama na zahtjev upravitelja u slučaju nesolventnosti, na temelju obrazložene odluke i nakon saslušanja dužnika (izmjena nije automatska), pod uvjetom da se ta izmjena objavi na isti način na koji je bilo objavljeno rješenje o proglašenju nesolventnosti.

Završetkom postupka završava i ograničenje ovlasti. U suprotnom slučaju ono se nastavlja do odobrenja nagodbe s vjerovnicima, čime se mogu uvesti mjere kojima se ograničuju ili zabranjuju dužnikove ovlasti. Ako se postupak u slučaju nesolventnosti okonča likvidacijom, pokretanje te faze podrazumijeva privremeno ukidanje dužnikovih ovlasti.

Cilj je Zakona o nesolventnosti da imovina dužnika obuhvaćena postupkom u slučaju nesolventnosti u pravilu ostane nepromijenjena; međutim, u određenim slučajevima tijekom postupka u slučaju nesolventnosti moguće je prodati dio imovine dužnika, uz odobrenje suca (koje neće biti potrebno u pojedinim slučajevima). Tijekom postupka u slučaju nesolventnosti moguća je i prodaja proizvodnih jedinica na način utvrđen u članku 146.a.

Kao iznimka od općeg pravila o kontinuitetu dužnikove aktivnosti, utvrđuje se da se, na zahtjev upravitelja u slučaju nesolventnosti i nakon saslušanja dužnika i predstavnika radnika, dužnikovi uredi mogu zatvoriti ili se njegova aktivnost može obustaviti. Ako je posljedica toga kolektivni raskid, obustava ili izmjena ugovora o radu, sudac mora djelovati u skladu s posebnim pravilima.

Zakonom se utvrđuju i posebne obveze u pogledu dužnikovih financijskih izvještaja, dok su učinci postupka u slučaju nesolventnosti na upravljačka tijela nesolventnih pravnih osoba uređeni zasebno.

4.2. Imenovanje i ovlasti upravitelja u slučaju nesolventnosti

Upravitelj u slučaju nesolventnosti osoba je ili tijelo koje je potrebno kako bi pomagalo suci i povjerala mu se upravljanje postupkom u slučaju nesolventnosti. Nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti sudac nalaže početak druge faze postupka, koja uključuje sve što se odnosi na imenovanje upravitelja u slučaju nesolventnosti, odredbe kojima se uređuje njegov rad te njegove ovlasti i odgovornosti.

Upravitelj u slučaju nesolventnosti odabire se s popisa fizičkih i pravnih osoba dobrovoljno upisanih u Javni registar nesolventnosti (*Registro Público Concurzal*), u skladu s uvjetima propisanim zakonom. Za te se potrebe uvodi razlika između malih, srednjih i velikih postupaka u slučaju nesolventnosti.

Prvo imenovanje s popisa provodi se ždrijebom i kasnije prema redoslijedu, ali to se ne odnosi na velike postupke, u kojima sudac može imenovati upravitelja u slučaju nesolventnosti kojeg on smatra najprimjerenijim, uz navođenje razloga i poštovanje kriterija utvrđenih zakonom. U slučaju postupka u slučaju nesolventnosti u kojima sudjeluju kreditne institucije sudac mora imenovati upravitelja u slučaju nesolventnosti među osobama koje je predložio Fond za uredno restrukturiranje banaka (*Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria*). Kad je riječ o postupcima u kojima sudjeluju institucije koje su pod nadzorom Nacionalne komisije za tržište vrijednosnih papira (*Comisión Nacional del Mercado de Valores*), sudac mora imenovati upravitelja u slučaju nesolventnosti među osobama koje je predložila ta Komisija, a u slučaju osiguravajućih društava sudac mora imenovati upravitelja u slučaju nesolventnosti među osobama koje je predložio Konzorcij za naknade iz osiguranja (*Consortio de Compensación de Seguros*).

Obično se imenuje samo jedan upravitelj u slučaju nesolventnosti. Iznimka su postupci u slučaju nesolventnosti koji se mogu opravdati postojanjem javnog interesa, u kojima sudac u postupku u slučaju nesolventnosti kao drugog upravitelja u slučaju nesolventnosti može imenovati vjerovnika iz javne uprave ili vjerovnika iz javnopravnog tijela koji je povezan s tom javnom upravom ili koji joj je odgovoran.

U članku 33. Zakona o nesolventnosti detaljno su objašnjene dužnosti upravitelja u slučaju nesolventnosti, koje se razvrstavaju u sljedeće kategorije: dužnosti postupovne prirode; dužnosti koje se odnose na dužnika ili njegova upravljačka tijela; dužnosti u pogledu radnih odnosa; dužnosti koje se odnose na prava vjerovnika; dužnosti izvješćivanja i ocjenjivanja; dužnosti koje se odnose na unovčenje ili likvidaciju imovine te tajničke dužnosti. Njihova je najvažnija dužnost podnijeti izvješće predviđeno u članku 75., kojemu moraju priložiti prijedlog popisa imovine i popis vjerovnika. Sudac utvrđuje plaću upravitelja u slučaju nesolventnosti u skladu s ljestvicom naknada, kako je utvrđeno Kraljevskim dekretom 1860/2004 od 6. rujna 2004. Imenovani upravitelj u slučaju nesolventnosti mora prihvatiti tu dužnost, no, ako postoji opravdan razlog za to, sudac ga može odbiti ili razriješiti dužnosti. Upravitelji u slučaju nesolventnosti mogu imenovati i delegirane pomoćnike koji će im pomagati u obavljanju njihovih dužnosti.

4.3. Sudac u postupku u slučaju nesolventnosti

Nadležnost za vođenje postupaka u slučaju nesolventnosti proizlazi iz područja trgovačkog prava kao specijalizirane grane građanskog prava. Sudac proglašava nesolventnost i vodi postupak. U članku 86.b Organskog zakona 6/1985 o pravosuđu (*Ley Orgánica del Poder Judicial*) od 1. srpnja 1985. utvrđen je popis nadležnosti sudaca trgovačkih sudova, posebno uključujući sva pitanja koja se pojave u području postupaka u slučaju nesolventnosti. Sudac u rješenju o proglašenju nesolventnosti, ili prije toga kao mjeru predostrožnosti, može ograničiti dužnikova temeljna prava. Ta ograničenja mogu uključivati: (a) presretanje poštanske i telefonske komunikacije, (b) obvezu boravka na istom području na kojem mu je adresa, uz mogućnost kućnog pritvora i c) ulazak na mjesto boravka i njegovo pretraživanje. Ako je dužnik pravna osoba, te se mjere mogu donijeti i u odnosu na sve njegove trenutne direktore ili likvidatore ili neke od njih te na one koji su obavljali tu funkciju tijekom prethodne dvije godine.

Člankom 8. Zakona o nesolventnosti sucu u postupku u slučaju nesolventnosti dodjeljuje se „isključiva i isključujuća” nadležnost nad nizom pitanja koja općenito obuhvaćaju sve radnje usmjerene na dužnikovu imovinu ili koje su u izravnom odnosu s njom. Sudac je isto tako nadležan za donošenje odluka koje se odnose na kolektivnu obustavu ugovorâ o radu ako je poslodavac proglašen nesolventnim i za odlučivanje o tužbama zbog odgovornosti direktorâ ili likvidatorâ nesolventnog društva.

Kad je riječ o prethodnim odlukama, i to samo za potrebe postupka nesolventnosti, nadležnost suca proširuje se i na upravna ili socijalna pitanja koja su izravno povezana s postupkom u slučaju nesolventnosti.

Zakonom o nesolventnosti utvrđuju se pravila o međunarodnoj i teritorijalnoj nadležnosti te posebna pravila o postupovnim koracima koji se trebaju poduzeti i ona imaju prednost pred pravilima utvrđenima u općem postupovnom zakonodavstvu.

5 Pod kojim se uvjetima može upotrijebiti kompenzacija?

Nakon što je postupak u slučaju nesolventnosti pokrenut, ne može doći do prijetoja tražbina ili dugova dužnika. Međutim, prijetoj je dopušten ako su uvjeti za njega bili ispunjeni prije izdavanja rješenja o proglašenju nesolventnosti, čak i ako je odluka izdana kasnije. Ti su uvjeti općenito predviđeni člankom 1196. Građanskog zakonika (*Código Civil*) (uzajamnost tražbina, jedinstvenost dugova te njihova dospelost i plativost).

Postupci u slučaju nesolventnosti s inozemnim elementom izuzeti su iz ovog pravila ako je na temelju prava koje se primjenjuje na dužnikovo uzajamno potraživanje to dopušteno u situacijama nesolventnosti.

6 Kakav učinak postupak u slučaju nesolventnosti ima na važeće ugovore čiji je dužnik stranka?

6.1. Učinci na ugovore kojih je dužnik strana

Zakonom o nesolventnosti uređuju se učinci postupka u slučaju nesolventnosti na ugovore koje je dužnik sklopio s trećim stranama i koji čekaju izvršenje prije rješenja o proglašenju nesolventnosti. Pitanje se razmatra s obzirom na bilateralne ugovore, jer se u jednostranim ugovorima utvrđuje da se tražbine vjerovnika koji su treće strane priznaju ili se podnosi zahtjev za uključivanje njihovih tražbina u imovinu obuhvaćenu postupkom, kako je navedeno u članku 61. Ugovori sklopljeni s tijelima javne uprave uređeni su posebnim zakonom o upravi.

Člankom 61. stavkom 2. u načelu se utvrđuje da samo rješenje o proglašenju nesolventnosti nema učinak na ugovore u kojima dužnik ili druga strana ima uzajamne obveze koje čekaju ispunjenje. Dužnikove obveze podmiruju se iz nesolventnijske mase. Svaka naknada koja proizlazi iz raskida isto se tako smatra tražbinom u odnosu na nesolventnijsku masu.

U skladu sa zakonom svaka klauzula kojom se uvodi mogućnost poništenja ili raskida ugovora jedino zbog proglašenja nesolventnosti jedne od strana smatra se nevažećom, čime se osnažuje valjanost tih ugovora.

Upravitelj u slučaju nesolventnosti (u slučaju privremenog ukidanja ovlasti) ili dužnik (u slučaju nadzora ovlasti) mogu od suca u postupku u slučaju nesolventnosti zatražiti raskid ugovora, ako je to u interesu postupka u slučaju nesolventnosti. U takvim slučajevima sudac mora pozvati dužnika, upravitelja u slučaju nesolventnosti i drugu ugovornu stranu da se pojave na sudu. Ako stranke koje se pojave na sudu postignu dogovor, sudac će izdati rješenje o raskidu ugovora. U suprotnom slučaju spor će se rješavati sporednim postupkom u slučaju nesolventnosti i sudac će odlučivati o svemu što se odnosi na povrat isplata i naknada, koje će se podmiriti iz nesolventnijske mase i koje mogu biti značajne ako su njihovi iznosi znatni.

6.2. Raskid zbog kršenja odredbi ugovora

U skladu s člankom 62. rješenje o proglašenju nesolventnosti nema učinak na raskid bilateralnih ugovora zbog naknadnog kršenja koje je počinila bilo koja stranka. U slučaju ugovorâ s kontinuiranim izvršenjem mogućnost raskida može se iskoristiti i ako je kršenje nastupilo prije izdavanja rješenja o proglašenju nesolventnosti. Međutim, čak i ako postoje razlozi za raskid, sudac, uzimajući u obzir interese postupka u slučaju nesolventnosti, može naložiti izvršenje ugovora s dospjelim plaćanjima ili plaćanjima koja dužnik mora izvršiti podmiranjem iz nesolventnijske mase.

Prijedlozi za raskid ugovora moraju se podnijeti sucu u postupku u slučaju nesolventnosti putem mehanizma sporednog postupka u slučaju nesolventnosti. Nakon što se zahtjev odobri (i time se dogovori raskid ugovora), sve nepodmirene obveze više neće biti valjane. Kad je riječ o dospjelim obvezama, u postupak u slučaju nesolventnosti uključit će se tražbine vjerovnika koji su ispunili svoje ugovorne obveze, ako je dužnikovo kršenje nastupilo prije izdavanja rješenja o proglašenju nesolventnosti; ako je nastupilo kasnije, tražbine stranaka koje su ispunile svoje obveze podmirit će se iz nesolventnijske mase. Tražbine će uključivati sve naknade šteta (članak 62. stavak 4.).

U članku 64. zakona utvrđuju se posebne odredbe kojima se uređuju učinci na ugovore o radu, a sljedećim člankom uređuju se učinci na ugovore višeg rukovodstva.

7 Koji učinak ima postupak u slučaju nesolventnosti na postupke koje su pokrenuli pojedinačni vjerovnici (izuzev pamica koje su u tijeku)?

7.1. Zabrana novih deklaratornih tužbi

Suci građanskih i radnih sudova ne smiju prihvatiti tužbe o kojima bi trebali odlučivati suci u postupku u slučaju nesolventnosti (u načelu su to postupci usmjereni protiv dužnikove imovine).

Ako se takva tužba prihvati na temelju pogreške, naložit će se okončanje svih postupaka i sve poduzete radnje bit će nevažeće. Suci trgovačkih sudova isto se tako moraju suzdržati od prihvaćanja svih tužbi podnesenih nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti i do njegova potpuna zaključenja, ako te tužbe uključuju zahtjeve koji se odnose na korporativne obveze prema direktorima nesolventnih društava kapitala koji su prekršili svoje dužnosti ako postoje osnove za likvidaciju.

7.2. Učinci rješenja o proglašenju nesolventnosti na postupke izvršenja i naplate iz dužnikove imovine

Opće je pravilo da se nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti ne mogu pokrenuti pojedinačni sudski ili izvansudski postupci izvršenja niti se mogu nastaviti upravni postupci ili postupci naplate poreza iz dužnikove imovine. Ako se ova zabrana prekrši, izreći će se kazna na temelju koje se postupak proglašava ništavnim i nevažećim. Tim se pravilom utvrđuju sljedeće dvije iznimke u kojima se izvršenje može nastaviti unatoč rješenju o proglašenju nesolventnosti i do odobrenja plana likvidacije: (a) upravni postupci izvršenja u kojima su izdani nalozi za zapljenu i (b) postupci izvršenja povezani s radom koji uključuju zapljenu imovine koja pripada dužniku prije naloga i pod uvjetom da zaplijenjena imovina nije nužna za nastavak dužnikove poslovne ili profesionalne aktivnosti.

Kad je riječ o postupcima izvršenja koji su u tijeku, člankom 55. stavkom 2. propisuje se da se pravne radnje koje su u tijeku moraju obustaviti od dana izdavanja rješenja o proglašenju nesolventnosti, ali da se odgovarajuće tražbine mogu uzeti u obzir u okviru postupka u slučaju nesolventnosti.

Na snazi su posebna pravila za naplatu kolaterala i ona su navedena u sljedećem odjeljku jer to uključuje uzimanje u obzir učinaka na pojedine tražbine.

8 Koji učinak ima postupak u slučaju nesolventnosti na nastavak parnica koje su bile u tijeku u trenutku pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?

8.1. Učinci na postupke s deklaratornim učinkom koji su u tijeku u trenutku rješenja o proglašenju nesolventnosti

Postupci **deklaratornim učinkom** u kojima sudjeluje dužnik i koji su u tijeku u trenutku rješenja o proglašenju nesolventnosti nastavit će se do izricanja pravomoćne presude, no, neovisno o tome, postupci pravnih osoba koje potražuju odštetu od svojih direktora, likvidatora ili revizora spojiti će se s postupkom u slučaju nesolventnosti i nastavit će se njihov postupovni tijek.

Arbitražni postupak: arbitražni sporazumi u kojima sudjeluje dužnik postaju nevažeći tijekom postupka u slučaju nesolventnosti (članak 52.); stoga je pokretanje arbitražnog postupka nakon izdavanja rješenja o proglašenju nesolventnosti zabranjeno. Oni postupci koji su u tijeku nastavit će se do konačne arbitražne odluke.

8.2. Pravo dužnika na pokretanje pravnih radnji (članak 54.)

Zakonom se određuje dužnikovo pravo na pokretanje pravnih radnji u skladu s ovlastima koje zadržava. Općenito, ako je dužnik pod prinudnom upravom, upravitelj u slučaju nesolventnosti ima pravo pokretati pravne radnje koje nisu osobne prirode; ako je dužnik pod nadzorom, on ima pravo pokretati pravne radnje uz propisno odobrenje upravitelja u slučaju nesolventnosti ako te radnje imaju učinak na dužnikovu imovinu. U slučaju nadzora, ako upravitelj u slučaju nesolventnosti smatra da je pokretanje pravne radnje preporučljivo u interesu postupka u slučaju nesolventnosti, a dužnik je ne pokrene, sudac može ovlastiti upravitelja u slučaju nesolventnosti da to učini.

9 Koje su glavne značajke sudjelovanja vjerovnika u postupku u slučaju nesolventnosti?

9.1. Sudjelovanje vjerovnika u postupku u slučaju nesolventnosti

Vjerovnici mogu suda podnijeti zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, a dužnik može osporiti taj zahtjev. U tom se slučaju održava rasprava i sudac izdaje odluku u obliku rješenja. Ako sudac pokrene postupak u slučaju nesolventnosti, taj će se postupak smatrati „obveznim”, što obično znači da se privremeno ukida pravo dužnika na upravljanje i raspolaganje svojom imovinom i da ga zamjenjuje upravitelj u slučaju nesolventnosti.

Nakon što se pokrene postupak u slučaju nesolventnosti, vjerovnicima se daje rok od mjesec dana od objave rješenja o proglašenju nesolventnosti u Službenom listu Španjolske da prijave svoje tražbine, a upravitelj u slučaju nesolventnosti mora svakog vjerovnika navedenog u dužnikovoj dokumentaciji obavijestiti o njegovoj obvezi dostavljanja prijave njegovih tražbina. Taj je rok isti i za vjerovnike s prebivalištem u inozemstvu. Ta prijava mora biti u pisanom obliku i naslovljena na upravitelja u slučaju nesolventnosti te se u njoj mora utvrditi tražbina zajedno s potrebnim informacijama o iznosu, datumima kad je tražbina nastala i dospjela na naplatu, njezinim značajkama i očekivanim razvrstavanjem, a ako se poziva na određeno pravo prvenstva, moraju se navesti imovina ili prava koja podliježu plaćanju i njihove pojedinosti iz registra. Mora se priložiti i popratna dokumentacija. Te se prijave mogu dostaviti elektroničkim putem.

Upravitelj u slučaju nesolventnosti mora odlučiti o uključivanju ili isključivanju svake tražbine i njezinu iznosu te o njezinu razvrstavanju na popisu vjerovnika koji će priložiti svojem izvješću. Vjerovnici koji nisu zadovoljni razvrstavanjem ili iznosom tražbine ili oni koji nisu uključeni u izvješće mogu ga osporiti u roku od 10 dana podnošenjem zahtjeva za sporedni postupak u slučaju nesolventnosti na temelju kojega će sudac donijeti presudu. Prije podnošenja izvješća (najviše 10 dana prije njegova podnošenja) upravitelj u slučaju nesolventnosti poslat će elektroničku obavijest vjerovnicima čijim adresama raspolaže u kojoj ih obavješćuje o nacrtu popisa vjerovnika i imovine. Vjerovnici koji nisu zadovoljni mogu poslati dopis upravitelju u slučaju nesolventnosti u cilju ispravljanja pogrešaka ili pružanja dodatnih informacija.

Vjerovnici sudjeluju i u fazama nagodbe i likvidacije. U fazi nagodbe mogu podnijeti prijedlog nagodbe i isto tako mogu izraziti svoje slaganje s prijedlogom rane nagodbe koji je podnio dužnik. U svakom će slučaju biti pozvani na skupštinu vjerovnika na kojoj će se raspravljati o nagodbi i glasovati o njezinu prihvaćanju. Za to je potrebna prisutnost većine kako je predviđeno u članku 124. Zakona o nesolventnosti. Taj se postupak može odvijati i pisanim putem ako je broj vjerovnika veći od tri stotine.

Neki vjerovnici mogu osporiti prihvaćanje nagodbe (oni koji nisu prisustvovali skupštini ili oni kojima je na nelegitiman način oduzeto pravo glasa) i, nakon što se nagodba prihvati, vjerovnici mogu zatražiti proglašenje neispunjenja nagodbe.

U fazi likvidacije vjerovnici mogu dostaviti primjedbe na plan likvidacije koji je predstavio upravitelj u slučaju nesolventnosti i na završno izvješće prije nego što se postupak u slučaju nesolventnosti proglasi okončanim.

U fazi razvrstavanja vjerovnici imaju status stranaka i mogu dostaviti primjedbe na izvješće upravitelja u slučaju nesolventnosti i na mišljenje ureda državnog odvjetnika, iako nemaju pravo podnositi zasebne zahtjeve za razvrstavanje.

Konačno, kad je riječ o okončanju postupka u slučaju nesolventnosti, vjerovnici u određenim slučajevima mogu dostaviti i primjedbe kojima osporavaju okončanje.

10 Na koji način upravitelj u slučaju nesolventnosti može upotrebljavati imovinu koja čini dio nesolvencijske mase ili raspolagati njome?

10.1. Raspolaganje imovinom iz nesolvencijske mase u početnoj fazi

S obzirom na to da se postupkom u slučaju nesolventnosti ne obustavlja dužnikova aktivnost, nakon proglašenja nesolventnosti dužnik može nastaviti raspolagati svojom imovinom u skladu s uspostavljenim mehanizmom nadzora: ako je dužnik pod nadzorom, mora dobiti odobrenje ili suglasnost upravitelja u slučaju nesolventnosti, a ako je pod prinudnom upravom, upravitelj u slučaju nesolventnosti bit će odgovoran za raspolaganje njegovom imovinom.

Dok se nagodba ne odobri ili dok ne počne faza likvidacije, u načelu se imovinom iz nesolvencijske mase ne može raspolagati niti se ona može teretiti bez odobrenja suca. To ne uključuje sljedeće: (a) prodaju imovine koju upravitelj u slučaju nesolventnosti smatra neophodnom za osiguravanje održivosti društva ili novčanih zahtjeva koji proizlaze iz postupka, (b) prodaju imovine koja nije potrebna za nastavak dužnikove aktivnosti, uz jamstvo da cijena u velikoj mjeri odgovara vrijednosti dodijeljenoj imovini u popisu imovine i (c) raspolaganje imovinom koja je nužna za nastavak dužnikove aktivnosti.

U posljednjem navedenom slučaju, ako dužniku nije oduzeto pravo upravljanja i raspolaganja vlastitom imovinom, upravitelj u slučaju nesolventnosti može unaprijed odrediti mehanizme ili radnje koje su svojstvene poslovanju ili trgovanju društva, a koje dužnik može provoditi sam ovisno o njihovoj prirodi i iznosu. Dužnik ujedno može provoditi te radnje od trenutka izdavanja rješenja o proglašenju nesolventnosti do trenutka kad upravitelj u slučaju nesolventnosti preuzme dužnost.

10.2. Raspolaganje imovinom iz nesolvencijske mase u fazi likvidacije

Postupak likvidacije sastoji se od dviju osnovnih faza:

(a) izvršenja operacija likvidacije u skladu s planom koji je sastavio upravitelj u slučaju nesolventnosti, na koji dužnik, vjerovnici i predstavnici radnika mogu dostaviti primjedbe i koji mora odobriti sud. Cilj je zakona zaštititi društvo gdje god je to moguće te su u tu svrhu utvrđena posebna pravila o prodaji proizvodnih jedinica. Plan se može osporiti pred sudom, a operacije likvidacije moraju se provoditi u skladu s odredbama plana. Ako se plan ne odobri, u zakonu su predviđena posebna pravila;

(b) isplate vjerovnicima, uz odredbu da isplata može početi čak i ako operacije likvidacije nisu završene.

Međutim, mora se jasno navesti da se neke operacije likvidacije ne odvijaju u ovoj fazi postupka. Pojedina se imovina može unovčiti tijekom početne faze za neke druge potrebe osim isplate vjerovnicima, kao, na primjer, u sljedećim slučajevima: imovina obuhvaćena postupkom može se sačuvati radi održavanja dužnikove gospodarske aktivnosti, vjerovnici s pravima prvenstva u pogledu plovila ili zrakoplova mogu izdvojiti tu imovinu iz nesolventne mase u okviru mehanizama na koje imaju pravo na temelju posebnog zakonodavstva i, konačno, pojedini postupci izvršenja koje su pokrenuli vjerovnici s pravom prvenstva uoči postupka u slučaju nesolventnosti mogu se nastaviti, isto kao i upravni postupci izvršenja ako je nalog za zapljenu izdan prije rješenja o proglašenju nesolventnosti.

Prodaja imovine tijekom likvidacije u načelu se odvija uz znatnu razinu slobode, u skladu s odredbama plana likvidacije koji je odobrio sudac. Upravitelj u slučaju nesolventnosti isto tako može angažirati specijaliziranog subjekta da proda pojedinu imovinu, uglavnom kako bi se sâm naplatio. Međutim, reformom uvedenom Zakonom 9/2015 od 25. svibnja 2015. utvrđena su obvezna pravila, posebno kad je riječ o imovini i pravima na koje se mogu odnositi tražbine s pravom prvenstva. Kad je riječ o pitanjima koja nisu obuhvaćena planom, primjenjivat će se pravila o raspolaganju imovinom u zasebnim tužbama za izvršenje u građanskim postupcima. Imovina se uobičajeno prodaje putem sustava izravne prodaje, uz određena jamstva za objavljivanje koja ovise o prirodi predmetne imovine. Dopuštena je i asignacija za plaćanje ili u cilju plaćanja vjerovnika koji nisu javna tijela.

Zakonom su utvrđena posebna pravila za prodaju proizvodnih jedinica u svim fazama postupka u slučaju nesolventnosti (koje se vode načelom zaštite društva) kako bi se sva imovina prenijela s pomoću ugovora o jednokratnoj prodaji i uz posebna pravila o prijenosu obveza predmetne aktivnosti.

Prodaja proizvodnih jedinica u načelu znači prijenos svih ugovora koji su neodvojivo povezani s aktivnosti, ali ne i preuzimanje dugova koji su nastali prije postupka u slučaju nesolventnosti, osim ako su kupci povezani s dužnikom ili ako se primjenjuju pravila radnog prava o nasljeđivanju poslovanja. U takvim slučajevima sudac može dati suglasnost kupcu na temelju koje on ne mora preuzeti iznos plaća i naknada koje čekaju plaćanje prije raspolaganja, nego će se one nadoknaditi iz Fonda za jamstvo plaća (*Fondo de Garantía Salarial*). Kako bi se osiguralo preživljavanje društva, novi kupac i radnici mogu sklopiti sporazume za izmjenu radnih uvjeta iz kolektivnih ugovora.

11 Koje tražbine treba prijaviti u odnosu na dužnikovu nesolventnu masu i kako se postupa s tražbinama koje su nastale nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?

Nakon što se pokrene postupak u slučaju nesolventnosti, tražbine svih vjerovnika, bez obzira na to jesu li neosigurane ili s pravom prvenstva, i bez obzira na njihovo državljanstvo i prebivalište, uključuju se u dužnikove obveze. Svrha je toga, utemeljena na načelima *par condicio creditorum* i poštovanja „zakona o dividendi“ (*ley del dividendo*), osigurati jednako postupanje prema svim tražbinama u kontekstu dužnikove potvrđene nesolventnosti i kad je riječ o namiri svih njegovih dugova (članci 49. i 76.).

Postoji početna ključna razlika između vjerovnika u slučaju nesolventnosti i vjerovnika na koje ne utječe postupak u slučaju nesolventnosti: vjerovnici nesolventne mase.

Tražbine u odnosu na nesolventnu masu opisane su u članku 84. stavku 2. Zakona o nesolventnosti te je njihov popis ograničen, što znači da se tražbine koje nisu uključene na popis smatraju tražbinama u slučaju nesolventnosti. Te su tražbine u načelu i u velikoj većini slučajeva nastale nakon rješenja o proglašenju nesolventnosti kao rezultat postupka ili nastavka dužnikove aktivnosti ili su nastale zbog izvanugovornih obveza. Međutim, uključeni su i drugi slučajevi, kao što su tražbine u pogledu plaće za posljednjih 30 dana rada prije rješenja o proglašenju nesolventnosti i u iznosu koji ne premašuje dvostruki iznos najmanje zajamčene međusektorske plaće te tražbine u pogledu naknada za uzdržavanje dužnika ili osoba koje je zakonski obavezan uzdržavati. U drugim slučajevima te tražbine proizlaze iz odluka koje su izdane tijekom postupka; na primjer, za određivanje posljedica pravnih radnji za proglašenje ništavosti ili kao posljedica raskida ugovora.

Polovina iznosa tražbina koje proizlaze iz novih novčanih prihoda odobrenih u okviru sporazuma o refinanciranju, pod uvjetima predviđenima u članku 71.a ili četvrti dodatnoj odredbi, isto se tako mogu smatrati tražbinama u odnosu na nesolventnu masu.

U slučaju postupka likvidacije tražbine koje se odobravaju dužniku u kontekstu nagodbe i u skladu s odredbama članka 100. stavka 5. isto su tako tražbine u odnosu na nesolventnu masu.

Tražbine u odnosu na nesolventnu masu tražbine su s „prethodnim odbitkom“; tj. one imaju prednost pred svim drugim tražbinama i na njih ne utječe obustava obračuna kamata.

Tražbine u pogledu plaća za posljednjih 30 dana rada moraju se isplatiti odmah. Ostale tražbine u odnosu na nesolventnu masu plaćaju se u trenutku dospjeća, ali upravitelj u slučaju nesolventnosti može izmijeniti to pravilo ako je to potrebno u interesu postupka u slučaju nesolventnosti i ako je imovina dostatna za isplatu svih tražbina u odnosu na nesolventnu masu.

Međutim, u zakonu su utvrđena posebna pravila (članak 176.a) za slučajeve u kojima se pretpostavlja da dužnikova imovina neće biti dostatna za plaćanje tražbina iz nesolventne mase. U takvim je slučajevima obvezno okončanje postupka u slučaju nesolventnosti. Ako upravitelj u slučaju nesolventnosti to predvidi, o tome mora obavijestiti suca i nastaviti s isplatom tražbina iz nesolventne mase prema određenom redoslijedu, kako je predviđeno u članku 176. a stavku 2.

12 Kojim su pravilima uređeni prijavljivanje, provjera i priznavanje tražbina?

Nakon što se pokrene postupak u slučaju nesolventnosti, vjerovnicima se daje rok od mjesec dana od objave naloga u Službenom listu Španjolske da prijave svoje tražbine, a upravitelj u slučaju nesolventnosti mora svakog vjerovnika navedenog u dužnikovoj dokumentaciji obavijestiti o njegovoj obvezi dostavljanja prijave njegovih tražbina. Ne postoji poseban obrazac za to. Taj je rok isti i za vjerovnike s prebivalištem u inozemstvu, iako će se primjenjivati odredbe članaka 53. i 55. Uredbe (EU) br. 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti.

Obavijest o tražbini mora biti u pisanom obliku i naslovljena na upravitelja u slučaju nesolventnosti te se u njoj mora utvrditi tražbina zajedno s potrebnim informacijama o iznosu, datumima kad je tražbina nastala i dospjela na naplatu, njezinim značajkama i očekivanim razvrstavanjem, a ako se poziva na određeno pravo prvenstva, moraju se navesti imovina ili prava koja podliježu plaćanju i njihove pojedinosti iz registra. Mora se priložiti i popratna dokumentacija. Te se prijave mogu dostaviti elektroničkim putem.

Upravitelj u slučaju nesolventnosti mora odlučiti o uključivanju ili isključivanju svake tražbine i njezinu iznosu te o njezinu razvrstavanju na popisu vjerovnika koji će priložiti svojem izvješću. Vjerovnici koji nisu zadovoljni razvrstavanjem ili iznosom tražbine ili oni koji nisu uključeni u izvješće mogu ga osporiti u roku od 10 dana podnošenjem zahtjeva za sporedni postupak u slučaju nesolventnosti na temelju kojega će sudac donijeti presudu. Prije podnošenja izvješća (najviše 10 dana prije njegova podnošenja) upravitelj u slučaju nesolventnosti poslat će elektroničku obavijest vjerovnicima čijim adresama raspolaže u kojoj ih obavješćuje o nacrtu popisa vjerovnika i zalih. Vjerovnici koji nisu zadovoljni mogu poslati dopis upravitelju u slučaju nesolventnosti u cilju ispravljanja pogrešaka ili pružanja dodatnih informacija.

Ako vjerovnici svoje tražbine ne prijave na vrijeme, upravitelj u slučaju nesolventnosti ili sudac koji odlučuje o prigovorima na popis vjerovnika i dalje ih može uključiti na popis vjerovnika, ali imat će podređeni status. Međutim, tražbine iz članka 86. stavka 3., tražbine koje proizlaze iz dužnikove dokumentacije, tražbine koje su zabilježene u izvršnoj ispravi, tražbine osigurane kolateralom zabilježene u javnom registru, tražbine zabilježene na neki drugi način tijekom postupka u slučaju nesolventnosti ili u drugim sudskim postupcima te tražbine čiju potvrdu zahtijevaju tijela javne uprave neće dobiti podređeni status po toj osnovi i razvrstat će se zajedno s drugim tražbinama.

Kad je riječ o tražbinama koje ne ispunjuju čak ni te kriterije za uključivanje na popis, a prijavljene su poslije roka, više ne postoji nikakva mogućnost da budu isplaćene tijekom postupka u slučaju nesolventnosti.

13 Kojim je pravilima uređena raspodjela sredstava? Kako se razvrstavaju tražbine i prava vjerovnika?

Na temelju zakona tražbine u slučaju nesolventnosti razvrstavaju se u tri kategorije (članak 89.): tražbine s pravom prvenstva, neosigurane tražbine i podređene tražbine. Tražbine s pravom prvenstva dodatno se dijele u posebne i opće, a zatim u različite razrede na način predviđen u novom članku 94. stavku 2. Razvrstavanje tražbina na temelju Zakona o nesolventnosti provodi se automatskim putem. Kategorija neosiguranih tražbina kategorija je u koju se razvrstavaju sve preostale tražbine: sve tražbine koje se ne mogu razvrstati u ostale dvije kategorije (tražbine s pravom prvenstva ili podređene tražbine) smatraju se neosiguranima.

A) Tražbine s posebnim pravom prvenstva (članak 90.) uključuju:

1. tražbine osigurane hipotekom na nekretnini, hipotekom na pokretnoj imovini ili registriranim založnim pravom na imovini ili pravima koja su pod hipotekom ili zalogom;
2. tražbine osigurane zasnivanjem založnog prava na prihodima iz opterećene imovine;
3. tražbine na temelju kredita za dugotrajnu imovinu, uključujući tražbine radnika u pogledu predmeta koje su oni proizveli u vrijeme dok su u vlasništvu ili posjedu dužnika;
4. tražbine za plaćanja financijskog zakupa ili plaćanja za kupnju u obrocima za pokretnu ili nepokretnu imovinu, u korist zakupodavaca ili prodavatelja te, ako je primjenjivo, financijskih ulagača, za imovinu koja je zakupljena ili prodana uz pridržaj prava vlasništva, uz zabranu raspolaganja ili uz dodatni uvjet u slučaju neplaćanja;
5. tražbine s jamstvom koje čine vrijednosni papiri zabilježeni u računovodstvenim unosima na opterećenim vrijednosnim papirima;
6. tražbine osigurane založnim pravom utvrđenim u javnim dokumentima, na založenoj imovini ili založenim pravima koje posjeduje vjerovnik ili treća strana. U slučaju osiguranih tražbina dovoljno je da su zabilježene u ovjerenom dokumentu s datumom kako bi imale pravo prvenstva pred založenom imovinom. Založnim pravima kojima se osiguravaju buduće tražbine ostvarit će se posebno pravo prvenstva jedino u slučaju tražbina koje su nastale prije rješenja o proglašenju nesolventnosti i tražbina koje nastanu nakon njega ako su obnovljena, na temelju članka 68., ili ako je založno pravo upisano u javni registar prije rješenja o proglašenju nesolventnosti.

Posebno pravo prvenstva imat će učinak samo na onaj dio tražbina koji ne premašuje vrijednost pojedinog jamstva zabilježenog na popisu vjerovnika. Iznos tražbine koji premašuje iznos kojemu je priznato posebno pravo prvenstva razvrstat će se u skladu s njegovom prirodom.

B) Tražbine s općim pravom prvenstva (članak 91.) uključuju:

1. tražbine u pogledu plaća za koje ne vrijede posebna prava prvenstva, u iznosu koji se dobiva množenjem trostrukog iznosa najmanje zajamčene međusektorske plaće s brojem dana za koje se treba isplatiti plaća; naknade koje proizlaze iz raskida ugovora, u iznosu koji je jednak zakonskom minimumu koji se izračunava na temelju najviše trostrukog iznosa najmanje zajamčene međusektorske plaće; naknade koje proizlaze iz nesreća na radu i profesionalne bolesti, koje su nastale prije rješenja o proglašenju nesolventnosti;
2. iznosi odgovarajućih odbitaka za poreze i socijalno osiguranje koje dužnik duguje u skladu sa zakonskim obvezama;
3. tražbine fizičkih osoba koje proizlaze iz samostalnog rada i tražbine koje pripadaju autorima za ustup prava iskorištavanja za djela koja podliježu zaštiti intelektualnog vlasništva, koje su nastale tijekom šest mjeseci uoči rješenja o proglašenju nesolventnosti;
4. tražbine u pogledu poreza i ostale tražbine na temelju javnog prava te tražbine u pogledu socijalnog osiguranja za koje ne vrijede posebna prava prvenstva. To se pravo prvenstva može primijeniti na najviše 50 % ukupnih tražbina poreznog tijela odnosno ukupnih tražbina sustava socijalnog osiguranja;
5. tražbine na temelju izvanugovorne građanske odgovornosti;
6. tražbine koje proizlaze iz novih novčanih prihoda odobrenih u kontekstu sporazuma o novom refinanciranju koji ispunjuje uvjete utvrđene u članku 71. stavku 6. i u iznosu koji nije priznat kao tražbina u odnosu na nesolvencijsku masu;
7. najviše 50 % iznosa tražbina na koje ima pravo vjerovnik koji je podnio zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti i koje se ne smatraju podređenima.

C) Podređene tražbine navedene su u članku 92.:

1. tražbine koje su prijavljene prekasno, ali ih je upravitelj u slučaju nesolventnosti uključio na popis vjerovnika i tražbine koje nisu prijavljene ili su prijavljene prekasno, ali su uključene na popis na temelju naknadnih prijava ili ih je uključio sudac pri odlučivanju o prigovorima na popis. Tražbine iz članka 86. stavka 3., tražbine koje proizlaze iz dužnikove dokumentacije, tražbine koje su zabilježene u izvršnoj ispravi, tražbine osigurane kolateralom zabilježene u javnom registru, tražbine zabilježene na neki drugi način tijekom postupka u slučaju nesolventnosti ili u drugim sudskim postupcima te tražbine čiju potvrdu zahtijevaju tijela javne uprave neće dobiti podređeni status po toj osnovi i razvrstat će se zajedno s drugim tražbinama;
2. tražbine na temelju ugovornog odnosa dobivaju podređeni status s obzirom na sve druge tražbine prema dužniku,
3. tražbine za dodatne naknade i kamate bilo koje vrste, uključujući zatezne kamate, osim onih koje odgovaraju tražbinama s kolateralom i za koje je na snazi ograničenje pojedinog jamstva;
4. tražbine za novčane kazne i ostale novčane sankcije;
5. tražbine svih osoba koje imaju poseban odnos s dužnikom kako je navedeno u sljedećem članku, osim onih uključenih u članak 91. stavak 1., ako je dužnik fizička osoba, i tražbine dioničara iz članka 93. stavka 2. točaka 1. i 3. koji ispunjuju uvjete za udio u vlasničkom kapitalu navedene u tom članku, osim onih koje proizlaze iz zajmova ili sličnih financijskih mehanizama. Tražbine u pogledu naknada za uzdržavanje koje su nastale i dospjele prije rješenja o proglašenju nesolventnosti izuzete su iz ovog pravila i smatraju se neosiguranim tražbinama;
6. tražbine koje proizlaze iz pravnih radnji za proglašenje ništavosti u korist osobe koju se proglasilo da je djelovala u lošoj vjeri u osporenom aktu;
7. tražbine koje proizlaze iz ugovora s uzajamnim obvezama iz članaka 61., 62., 68. i 69. ako sudac, na temelju izvješća upravitelja u slučaju nesolventnosti, smatra da je vjerovnik u više navrata spriječio ispunjenje ugovora na štetu interesa postupka u slučaju nesolventnosti.

13.1. Isplata tražbina

Tražbine s posebnim pravom prvenstva isplaćuju se iz imovine i prava obuhvaćenih postupkom, bez obzira na to podliježu li zasebnom ili kolektivnom izvršenju. Na snazi su posebna pravila u pogledu tih tražbina, na temelju kojih upravitelj u slučaju nesolventnosti ima ovlasti isplatiti ih iz nesolvencijske mase bez unovčenja konkretne imovine, čime oslobađa terećenje. Imovina na kojoj postoji trajno založno pravo isto se tako može prodati, pri čemu kupac preuzima dužnikove obveze. Posebna pravila za prodaju te imovine utvrđena su u članku 155.

Tražbine s općim pravom prvenstva isplaćuju se razmjerno na temelju njihova redosljeda u pojedinoj kategoriji. Nakon toga se isplaćuju neosigurane tražbine, iako sudac na zahtjev upravitelja u slučaju nesolventnosti i pod određenim uvjetima (članak 157.) može izmijeniti redosljed isplate. Neosigurane tražbine isplaćuju se razmjerno i u skladu s likvidnosti imovine u nesolventnoj masi.

Podređene tražbine isplaćuju se na kraju i u skladu s redosljedom iz članka 92.

14 Koji su uvjeti i učinci okončanja postupka u slučaju nesolventnosti (posebno u slučaju stečajne nagodbe)?

14.1. Postupak reorganizacije

„Postupak reorganizacije“ može se odnositi na dvije različite situacije: nagodbu vjerovnika kao način rješavanja postupka u slučaju nesolventnosti i mogućnost da dužnik izbjegne postupak u slučaju nesolventnosti s pomoću reorganizacije duga ili sporazuma o restrukturiranju sa svojim vjerovnicima. Obje su situacije uređene Zakonom o nesolventnosti.

(A) Nagodba s vjerovnicima

Nakon početne faze postupka u slučaju nesolventnosti, kad su imovina i obveze obuhvaćene postupkom konačno utvrđene, dva su moguća rješenja: nagodba s vjerovnicima ili likvidacija. Postizanju nagodbe s vjerovnicima daje se prednost jer je u zakonu utvrđeno da se faza nagodbe uvijek mora pokrenuti osim ako je dužnik zatražio postupak likvidacije.

Prijedlog nagodbe mogu podnijeti i dužnik i vjerovnici čije su tražbine veće od petine dužnikovih obveza nakon završetka početne faze. Dužnik isto tako ima pravo podnijeti prijedlog rane nagodbe, iako neki dužnici nemaju tu mogućnost (dužnici osuđeni za pojedina kaznena djela i oni koji nisu pravodobno dostavili godišnje financijske izvještaje).

Cilj je prijedloga rane nagodbe da dužnik i njegovi vjerovnici postignu nagodbu što brže i bez iscrpljivanja svih faza postupka u slučaju nesolventnosti. Kako bi se taj prijedlog mogao obraditi, mora ga podržati određeni postotak vjerovnika. Nakon što se prijedlog podnese, upravitelj u slučaju nesolventnosti mora ga ocijeniti i mogu ga podržati ostali vjerovnici. Ako se postigne potrebna većina, sudac će donijeti presudu kojom se odobrava podnesena nagodba.

Uobičajeni tijek faze nagodbe počinje sudskom odlukom o završetku početne faze. Sudac u toj odluci određuje datum skupštine vjerovnika, no taj se postupak može održati pisanim putem ako je broj vjerovnika veći od tri stotine. Od tog trenutka počinje teći rok u kojem dužnik i vjerovnici moraju podnijeti svoje prijedloge nagodbe, čiji je minimalni sadržaj propisan. Ako su svi uvjeti ispunjeni, sudac će prihvatiti prijedloge i prosljediti ih upravitelju u slučaju nesolventnosti na ocjenjivanje.

Skupštinom vjerovnika predsjedava sudac i kako bi se ona smatrala valjano sazvanom, moraju biti prisutni vjerovnici koji čine više od polovine neosiguranih tražbina. Dužnik i upravitelj u slučaju nesolventnosti moraju prisustvovati. Na skupštini će se raspravljati i glasovati o prijedlozima nagodbe, a kako bi se ona odobrila, mora dobiti većinu glasova u skladu s člankom 124. zakona, ovisno o njezinu sadržaju. Sudac će nakon toga donijeti presudu kojom odobrava prijedlog prihvaćen na skupštini, dok je za upravitelja u slučaju nesolventnosti i vjerovnike koji nisu prisustvovali ili kojima je oduzeto pravo da ospore prijedlog na snazi.

Nagodba stupa na snagu na dan presude kojom se ona odobrava i od tog trenutka učinci postupka u slučaju nesolventnosti prestaju i zamjenjuju ih učinci utvrđeni u nagodbi. Uloga upravitelja u slučaju nesolventnosti isto tako prestaje. Nagodba je obvezujuća za dužnika te za neosigurane i podređene vjerovnike, kao i za vjerovnike s pravom prvenstva koji su glasali u korist nagodbe. Može biti obvezujuća i za vjerovnike s pravom prvenstva, ovisno o većini glasova ostvarenoj tijekom njezina odobrenja. Nakon što je nagodba provedena, sudac će utvrditi tu činjenicu i naložiti okončanje postupka u slučaju nesolventnosti.

Ako nagodba nije ispunjena, bilo koji vjerovnik može od suca zatražiti proglašenje neispunjenja nagodbe.

(B) Reorganizacija duga s pomoću sporazumâ o refinanciranju kako bi se izbjegao postupak u slučaju nesolventnosti

Na temelju iskustva stečenog nakon objave Zakona o nesolventnosti otkrilo se da pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti nije uspješno iskorišteno kao sredstvo za postizanje kontinuiteta poslovanja na temelju dogovorenog rješenja. Stoga se na temelju Preporuke Komisije od 12. ožujka 2014. o novom pristupu bankrotu i nesolventnosti poduzeća države članice potiču da donesu mjere kojima će izbjeći postupke u slučaju nesolventnosti s pomoću sporazumâ o refinanciranju duga između dužnika i vjerovnikâ. Španjolski je zakonodavac najnovijim reformama Zakona o nesolventnosti uveo četiri vrste mjera u tom pogledu: (a) uspostava sustava prethodnog priopćavanja kojim dužnik obavješćuje suca trgovačkog suda da je započeo pregovore sa svojim vjerovnicima kako bi postigao sporazum o refinanciranju, čime se privremeno ukida obveza podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti i dopušta odgoda zasebnih postupaka izvršenja u pojedinim slučajevima i na određeno razdoblje, (b) uspostava zaštitnih mehanizama za zaštitu sporazumâ o refinanciranju od pravnih radnji za proglašenje ništavosti, (c) uspostava službenog postupka odobrenja za sporazume o refinanciranju kako bi se pojačao njihov učinak i (d) mjere za poticanje pretvorbe duga u vlasnički kapital. U ovom se odjeljku opisuje kako je uređeno sudsko odobrenje sporazumâ o refinanciranju, koji čine dio četvrte dodatne odredbe Zakona o nesolventnosti.

Sud može odobriti sporazume o refinanciranju koje su potpisali vjerovnici koji čine barem 51 % financijskih obveza. U zakonu su utvrđena posebna pravila koja se odnose na izračunavanje postotka financijskih obveza i na sindicirane kredite.

Postupak se sastoji od toga da dužnik ili vjerovnici podnesu zahtjev kojemu je priložena potvrda revizora kojim se potvrđuje prisustvo potrebne većine u svakom pojedinom slučaju, u skladu s razinom tražene zaštite, uz najmanje 51 % financijskih obveza. Sudac će ispitati zahtjev i, ako se odobri, izdat će rješenje kojim proglašava obustavu zasebnih postupaka izvršenja tijekom postupka odobrenja.

Nakon objave rješenja o odobrenju počinje teći razdoblje od 15 dana u kojem financijski vjerovnici s izdvojenim mišljenjem mogu uložiti prigovor na njega. Jedini su razlozi za prigovor ili neispunjenje formalnih zahtjeva ili nerazmjerna razina zatraženog odricanja. Prigovori se obrađuju tijekom sporednog postupka u slučaju nesolventnosti u kojem sudjeluju dužnik i ostali vjerovnici koji su potpisnici sporazuma te se izriče presuda na koju nije moguće podnijeti žalbu. Isto se tako izričito propisuje da, kad je riječ o učincima sporazuma koji je odobrio sud, koji stupaju na snagu dan nakon objave presude u Službenom listu Španjolske, sud može naložiti poništenje bilo koje zapljene izvršene u okviru zasebnog postupka izvršenja nad dugovima na koje sporazum o refinanciranju ima učinak.

Učinci sudskog odobrenja nisu ograničeni na proširenje učinaka dogovorenog proširenja, odstupanjem od načela relativnosti ugovorâ. Opći je učinak zaštita od pravnih radnji za proglašenje ništavosti, ali proširenje učinaka na vjerovnike s manjinskim mišljenjem ovisit će o postotku potvrđenih glasova. Stoga: (a) ukida se zaštita vjerovnika kolateralom, (b) učinci sporazuma prilagođavaju se na temelju ostvarenih većina tijekom glasovanja o odobrenju i u odnosu na činjenicu je li tražbina zapravo pokrivena kolateralom ili nije.

Vjerovnici s financijskim tražbinama koji nisu potpisali sporazum, ali na njih utječe sudsko odobrenje, zadržat će svoja prava nad tražbinama za koje su solidarno odgovorni s dužnikom i nad garancijama ili jamcima, koji se ne mogu pozivati na prihvaćanje sporazuma o refinanciranju ili na učinke sudskog odobrenja. Kad je riječ o financijskim vjerovnicima koji su potpisali sporazum, očuvanje njegovih učinaka za garancije ili jamce ovisit će o tome što je dogovoreno u okviru njihovih pojedinačnih pravnih odnosa.

Svaki vjerovnik, bez obzira na to je li potpisao sporazum ili nije, može zatražiti proglašenje neispunjenja nagodbe od suca koji je odobrio sporazum u okviru sporednog postupka u slučaju nesolventnosti. Na presudu se ne može podnijeti žalba. Ako se proglašava neispunjenje nagodbe, vjerovnici mogu zatražiti postupak u slučaju nesolventnosti ili pokrenuti zasebne postupke izvršenja.

Ako se kolateralna prava izvršavaju na tražbinama obuhvaćenima sporazumom, i ako nije dogovoreno drukčije, vjerovnik može preuzeti vlasništvo nad iznosima koji su stečeni pod određenim uvjetima.

14.2. Oslobođenje od neplaćenih tražbina za dužnike koji su fizičke osobe

Zakonom 25/2015 od 28. srpnja 2015. u Zakon o nesolventnosti, odnosno u njegov članak 178.a, uveden je mehanizam koji se naziva „druga prilika“.

Tom se odredbom fizičke osobe izuzimaju iz općeg pravila članka 178. stavka 2. na temelju kojega su, u slučaju okončanja postupka u slučaju nesolventnosti zbog likvidacije ili nedostatnosti imovine obuhvaćene postupkom, dužnici koji su fizičke osobe odgovorni za isplatu preostalih tražbina.

Kako bi dužnik mogao iskoristiti ovo oslobođenje, morao je djelovati u dobroj vjeri, za što se primjenjuju sljedeći uvjeti:

1. nesolventnost nije proglašena kažnjivom;
2. dužniku nije izrečena pravomoćna presuda za kazneno djelo protiv imovine, prijevaru ili gospodarski kriminal, krivotvorenje, kaznena djela protiv poreznih tijela i sustava socijalnog osiguranja ili protiv prava radnika u razdoblju od 10 godina prije rješenja o proglašenju nesolventnosti,
3. dužnik je, ispunjujući zahtjeve utvrđene u članku 231., sklopio ili je barem pokušao sklopiti sporazum o izvansudskoj naplati;
4. dužnik je u potpunosti namirio sve tražbine u odnosu na nesolventničku masu i nesolventničke tražbine s pravom prvenstva i, ako prethodno nije pokušao sklopiti sporazum o izvansudskoj naplati, barem 25 % iznosa neosiguranih nesolventničkih tražbina;
5. kao alternativno rješenje prethodnoj točki:
 - i. dužnik pristaje na plan plaćanja;
 - ii. ispunio je obvezu suradnje sa sucem i upraviteljem u slučaju nesolventnosti;
 - iii. na njega se nije primjenjivalo to oslobođenje u prethodnih 10 godina;
 - iv. u četiri godine koje su prethodile rješenju o proglašenju nesolventnosti nije odbio ponudu za zapošljavanje koja odgovara njegovim sposobnostima;
 - v. u zahtjevu za oslobođenje od neplaćenih tražbina izričito prihvati da će njegovo pravo na oslobođenje biti zabilježeno u posebnom odjeljku Javnog registra nesolventnosti u razdoblju od pet godina.

Ako se to oslobođenje odobri, na zahtjev dužnika morat će se pokrenuti postupak u kojem će sudjelovati upravitelj u slučaju nesolventnosti i vjerovnici koji su stranke u mehanizmu oslobođenja. Dužnik mora podnijeti plan otplate za tražbine koje nisu obuhvaćene oslobođenjem i koje se moraju namiriti u roku od najviše pet godina.

Nakon što je razdoblje određeno za ispunjenje plana otplate isteklo, a oslobođenje nije poništeno, sudac u postupku u slučaju nesolventnosti, na zahtjev dužnika, izdat će rješenje kojim pravomoćno dodjeljuje oslobođenje od tražbina koje nisu plaćene tijekom postupka u slučaju nesolventnosti. Sudac isto tako može, ovisno o okolnostima predmeta i nakon saslušanja vjerovnika, naložiti pravomoćno oslobođenje od neplaćenih tražbina za one dužnike koji nisu u potpunosti ispunili plan otplate, ali su za te potrebe namijenili barem polovinu ostvarenog prihoda (koji se ne smatra nezapljenjivim) u razdoblju od pet godina od privremenog odobrenja oslobođenja ili četvrtinu tog prihoda ako dužnik ispunjuje zahtjeve predviđene zakonodavstvom o hipotekarnim dužnicima koji nemaju dovoljno sredstava, s obzirom na prihod obiteljske jedinice i posebno osjetljive obiteljske prilike.

Oslobođenje ima učinak na sve neosigurane i podređene tražbine koje nisu namirene na datum okončanja postupka u slučaju nesolventnosti, osim za tražbine na temelju javnog prava i tražbine u pogledu naknada za uzdržavanje. Kad je riječ o tražbinama s posebnim pravom prvenstva, ono će imati učinak na onaj dio tih tražbina koji se nije mogao namiriti izvršenjem kolaterala.

Oslobođenje se može poništiti na zahtjev bilo kojeg vjerovnika u slučaju nesolventnosti ako se u razdoblju od pet godina nakon njegova odobrenja potvrdi postojanje neprijavljenih prihoda, imovine ili prava koja pripadaju dužniku.

Zahtjev za proglašenje ništavosti može se podnijeti i ako u razdoblju određenom za ispunjenje plana otplate nastupi sljedeće: (a) dužnik se nađe u nekoj od situacija na temelju kojih se ne može odobriti oslobođenje od neplaćenih tražbina, u skladu s člankom 178.a stavkom 3., (b) ako je primjenjivo, obveza plaćanja dugova koji nisu izuzeti nije ispunjena u skladu sa sadržajem plana otplate ili (c) dužnikova financijska situacija znatno se poboljša zbog nasljedstva, ostavštine ili donacije, ili igara na sreću, te bi mogao platiti sve neplaćene dugove bez nepovoljnog učinka na njegove obveze uzdržavanja. Ako sudac naloži poništenje oslobođenja, vjerovnici ponovno dobivaju pravo na pokretanje pravnih radnji protiv dužnika kako bi izvršili tražbine koje nisu plaćene u trenutku okončanja postupka u slučaju nesolventnosti.

14.3. Okončanje postupka u slučaju nesolventnosti

Razlozi za okončanje postupka u slučaju nesolventnosti propisani su u članku 176. Zakona o nesolventnosti. Postupci u slučaju nesolventnosti u načelu se okončavaju zbog sljedećih razloga:

- (a) pokrajinski sud (*Audiencia Provincial*) poništio je rješenje o proglašenju nesolventnosti;
- (b) proglašeno je ispunjenje nagodbe;
- (c) potvrđeno je da imovina obuhvaćena postupkom nije dostatna za plaćanje tražbina u odnosu na nesolventničku masu;
- (d) potvrđeno je plaćanje svih priznatih tražbina ili potpuno namirenje vjerovnika nekim drugim sredstvima,
- (e) nakon završetka početne faze svi su vjerovnici odustali od postupka ili su se povukli iz njega.

Okončanje mora odobriti sudac, a za stranke koje ga žele osporiti postoji propisani postupak. U zakonu postoje posebne odredbe za slučajeve okončanja postupka u slučaju nesolventnosti zbog nedostatnosti dužnikove imovine kad je riječ o plaćanju tražbina iz nesolventničke mase. To se može provjeriti tako da sâm dužnik podnese zahtjev za pokretanje postupka i u tom slučaju sudac u istoj odluci i u istom trenutku proglašava pokretanje i okončanje postupka u slučaju nesolventnosti.

Kad se proglašava okončanje postupka u slučaju nesolventnosti, sva ograničenja u pogledu dužnikovih ovlasti prestaju. Ako je dužnik fizička osoba, u zakonu su utvrđena posebna pravila na temelju kojih dužnik ima pravo na oslobođenje od plaćanja tražbina koje nisu namirene tijekom postupka u slučaju nesolventnosti. Zahtjevi za to oslobođenje utvrđeni su u članku 178.a. Dužnik je morao djelovati u dobroj vjeri i ispuniti određene obveze. Sâm dužnik mora podnijeti zahtjev za to oslobođenje, a upravitelj u slučaju nesolventnosti i vjerovnici mogu uložiti prigovore. Oslobođenje se može poništiti u određenim slučajevima, kao što su, na primjer, sljedeće situacije: dužnik je znatno poboljšao svoju financijsku situaciju ili ne ispunjuje plan otplate na koji se obvezao kako bi platio dugove na koje se ne primjenjuje oslobođenje.

15 Koja su prava vjerovnika nakon okončanja postupka u slučaju nesolventnosti?

U slučaju okončanja postupka u slučaju nesolventnosti pravnih osoba zbog likvidacije, one gube svoju pravnu osobnost.

Ako se okončanje dogodi zbog provedbe nagodbe, vjerovnicima će se njihove tražbine isplatiti u skladu s odredbama te nagodbe. Vjerovnici s pravom prvenstva koji nisu potpisali nagodbu s vjerovnicima mogu nastaviti ili pokrenuti zasebne postupke izvršenja, pod određenim okolnostima.

Tijekom provedbe nagodbe s vjerovnicima moguće je i da dužnik izgubi svoju pravnu sposobnost u okviru postupka restrukturiranja, što će dovesti do toga da novo društvo ili društvo preuzimatelj preuzme sve njegove obveze.

Kad je riječ o dužnicima koji su fizičke osobe, okončanje postupka u slučaju nesolventnosti zbog likvidacije ili nedostatnosti imovine znači da vjerovnici mogu pokrenuti zasebne mehanizme izvršenja protiv dužnika, osim ako je on oslobođen od neplaćenih tražbina na način predviđen u članku 178.a.

15.1. Ponovno pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti

Ako je dužniku koji je fizička osoba izdano rješenje o proglašenju nesolventnosti u razdoblju od pet godina nakon okončanja prethodnog postupka u slučaju nesolventnosti zbog likvidacije ili nedostatnosti imovine, to će se smatrati ponovnim pokretanjem ranijeg postupka.

Kad je riječ o dužnicima koji su pravne osobe, ponovno pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti koji je okončan zbog likvidacije ili nedostatnosti imovine naložit će isti sud koji je vodio prvi postupak i on će se voditi u okviru istog postupka te će biti ograničen na fazu likvidacije imovine i prava koji su se pojavili naknadno.

Kako bi pokrenuli mehanizme povrata, vjerovnici mogu podnijeti zahtjev za ponovno pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti u roku od godine dana od dana odluke o okončanju tog postupka zbog nedostatnosti imovine, u kojem navode konkretne mehanizme koji će se pokrenuti ili iznose, u pisanom obliku, relevantne činjenice koje bi mogle dovesti do toga da se nesolventnost smatra kažnjivom, osim ako je izdana presuda u tom pogledu u okončanom postupku u slučaju nesolventnosti.

16 Tko treba snositi troškove nastale tijekom postupka u slučaju nesolventnosti?

Na temelju članka 84. stavka 2. točke 2. Zakona o nesolventnosti svi sudski troškovi koji su potrebni za podnošenje zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti i njegovo vođenje smatraju se tražbinama u odnosu na nesolventnu masu. To posebno uključuje sve tražbine koje proizlaze iz sudskih troškova potrebnih za podnošenje zahtjeva i izdavanja naloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, donošenja mjera predostrožnosti, objave odluka predviđenih ovim zakonom, te prisustva i zastupanja dužnika i upravitelja u slučaju nesolventnosti tijekom cijelog postupka u slučaju nesolventnosti i sporednih postupaka, ako je njihovo sudjelovanje zakonski obvezno ili u interesu nesolventne mase, sve dok nagodba ne stupi na snagu ili, u suprotnom slučaju, do okončanja postupka u slučaju nesolventnosti, osim za tražbine koje proizlaze iz žalbi podnesenih na sudske odluke koje su u potpunosti ili djelomično odbijene uz izričiti nalog za plaćanje troškova.

U tražbine u odnosu na nesolventnu masu, na temelju članka 84. stavka 2. točke 3., uključeni su i sudski troškovi koji proizlaze iz prisustva i zastupanja dužnika, upravitelja u slučaju nesolventnosti ili zakonitih vjerovnika tijekom postupka koji se, u interesu nesolventne mase, nastavljaju ili pokreću u skladu sa sadržajem ovog zakona, osim kad je riječ o odredbama koje se odnose na slučajeva povlačenja, priznanja, namirenja ili zasebne obrane dužnika i, ako je primjenjivo, do kvantitativne granice utvrđene u njima.

U slučaju okončanja postupka u slučaju nesolventnosti zbog nedostatnosti nesolventne mase, tražbine za sudske troškove plaćaju se prije ostalih tražbina u odnosu na nesolventnu masu, uz iznimku tražbina radnika i tražbina u pogledu naknada za uzdržavanje (članak 176.a stavak 2.).

Plaće upravitelja u slučaju nesolventnosti potražuju se iz nesolventne mase i utvrđuje ih sudac u skladu sa zakonski odobrenom ljestvicom naknada; trenutna ljestvica naknada odobrena Kraljevskim dekretom 1860/2004 od 6. rujna 2004. i dalje je na snazi. U članku 34. utvrđena su posebna pravila za njihovo određivanje i njihov učinak.

U zakonu je predviđena mogućnost imenovanja delegiranih pomoćnika koji pomažu upravitelju u slučaju nesolventnosti, a njihovu naknadu za rad pokriva sâm upravitelj.

17 Koja su pravila koja se odnose na ništavost, pobojnost i nemogućnost izvršenja pravnih radnji štetnih za vjerovnike?

Uređenje pravnih radnji za proglašenje ništavosti u postupcima u slučaju nesolventnosti sadržano je u člancima 71. i 73. Zakona o nesolventnosti. Te su odredbe nekoliko puta izmijenjene, uglavnom kad je riječ o prirodi „zaštitnih mehanizama” sporazumâ o refinanciranju.

U članku 71. opisuje se pravni sustav za povrat prekomjerne naknade, na temelju opće klauzule kojom se sve radnje dužnika „koje su štetne za imovinu obuhvaćenu postupkom” proglašavaju „opozivima”, bez obzira na to je li postojala „namjera dovođenja u zabludu” ili nije. Kako bi se osigurali učinci proglašenja ništavosti, utvrđuje se konkretno razdoblje: dvije godine prije datuma izdavanja rješenja o proglašenju nesolventnosti.

(A) Razdoblje ništavosti

Opcija odabrana u zakonu konkretno je razdoblje ništavosti: dvije godine unatrag od datuma izdavanja rješenja o proglašenju nesolventnosti.

(B) Pojam „novčane štete”

Radnje koje je dužnik proveo tijekom „sumnjivog razdoblja” mogu se proglasiti ništavnima su ako su štetne za imovinu obuhvaćenu postupkom. Novčanu štetu mora valjano dokazati stranka koja ulaže žalbu. Međutim, s obzirom na poteškoće koje se često pojavljuju pri dokazivanju štetnih radnji, Zakonom o nesolventnosti olakšava se pokretanje pravnih radnji utvrđivanjem niza pretpostavki. Kao što je to slučaj u drugim dijelovima zakona, pretpostavke mogu biti oborive ili neoborive. Stoga: (a) novčana šteta smatra se neoborivom u sljedećim dvama slučajevima: i. kad je riječ o slobodnom raspolaganju imovinom, osim donacija za upotrebu i ii. kad je riječ o plaćanjima i drugim radnjama za podmirenje obveza koje dospijevaju nakon rješenja o proglašenju nesolventnosti, osim ako su osigurane kolateralom (u tom slučaju pretpostavkom se dopuštaju dokazi koji bi upućivali na suprotno); (b) novčana šteta smatra se oborivom u sljedećim trima slučajevima: i. kad je riječ o raspolaganju imovinom kako bi se isplatile osobe koje imaju poseban odnos s dužnikom, ii. kad je riječ o zasnivanju tereta na imovini u korist već postojećih obveza ili u korist novih obveza nastalih kao zamjena za prethodne i iii. plaćanja i druge radnje za podmirenje obveza koje su osigurane kolateralom i koje dospijevaju nakon rješenja o proglašenju nesolventnosti.

(C) Postupak

Upravitelj u slučaju nesolventnosti ima aktivnu legitimaciju za pokretanje pravnih radnji za proglašenje ništavosti u postupcima u slučaju nesolventnosti.

Međutim, za potrebe zaštite vjerovnika od neaktivnosti upravitelja u slučaju nesolventnosti, u zakonu je predviđena pomoćna ili sporedna aktivna legitimacija za vjerovnike koji su od upravitelja u slučaju nesolventnosti u pisanom obliku zatražili da pokrene pravnu radnju za proglašenje ništavosti, ako upravitelj u slučaju nesolventnosti u roku od dva mjeseca od podnošenja zahtjeva ne pokrene takvu radnju. Zakon sadržava pravila čiji je cilj osigurati da upravitelji u slučaju nesolventnosti uspješno izvršavaju svoju zadaću i osiguraju da se imovinom obuhvaćenom postupkom ne raspolaže. Za pravne radnje protiv sporazuma o refinanciranju, aktivna legitimacija pripada jedino upravitelju u slučaju nesolventnosti, i isključena je svaka pomoćna legitimacija.

Kako bi se zaštitili sporazumi o refinanciranju, postoje posebna pravila koja proizlaze iz najnovijih zakonodavnih izmjena, kojima se definiraju zaštitni mehanizmi koji te sporazume (odobrene pod određenim uvjetima) čine otpornima na pravne radnje za proglašenje ništavosti (članak 71.a).

Posljednji put ažurirano: 29/03/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.